

Resolution från Europeiska regionkommittén om kommissionens förslag till rådets beslut om fastslående av att det finns en klar risk för att Republiken Polen allvarligt åsidosätter rättsstatsprincipen

(2018/C 176/03)

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉN (ReK) HAR ANTAGIT DENNA RESOLUTION

- med beaktande av kommissionens förslag av den 20 december 2017 om att rådet ska anta ett beslut i enlighet med artikel 7.1 i fördraget om Europeiska unionen,
 - med beaktande av sin resolution av den 23 mars 2017 om "Rättsstaten i EU ur ett lokalt och regionalt perspektiv",
 - med beaktande av sitt yttrande av den 12 februari 2015 om "Lokala och regionala myndigheter och värnandet av rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna i EU på flera nivåer",
 - med beaktande av Europaparlamentets resolution av den 15 november 2017 om situationen i fråga om rättsstatlighet och demokrati i Polen,
 - med beaktande av Venedigkommissionens yttrande av den 8–9 december 2017 om utkastet till lag om ändring av lagen om Nationella domstolsrådet, om utkastet till lag om ändring av lagen om Högsta domstolen, som lagts fram av Polens president, och om lagen om allmänna domstolars organisation, som kommissionen antog vid sin 113:e plenarsession.
1. Europeiska regionkommittén upprepar att den fäster stor vikt vid den gemensamma uppsättning grundläggande värden som Europeiska unionen bygger på och som omfattar respekten för demokrati och rättsstatsprincipen, i enlighet med artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna och Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna.
 2. Kommittén anser att dessa värden utgör grunden för det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna sinsemellan, mellan medlemsstaterna och EU-institutionerna och mellan alla myndighetsnivåer.
 3. ReK betonar att de flesta principer som ligger till grund för rättsstaten – laglighet, respekt för de grundläggande rättigheterna, likhet inför lagen, yttrandefrihet och mötesfrihet, öppenhet, ansvarsskyldighet, maktindelning, en demokratisk och pluralistisk process för antagande av lagar, rättssäkerhet, förbud mot godtyckliga handlingar av de verkställande organen, oberoende och opartiska domstolar samt effektiv rättslig prövning – är av direkt och omedelbar betydelse för fungerande lokala och regionala myndigheter och en förutsättning för deras aktiva deltagande i den europeiska integrationsprocessen.
 4. Kommittén stöder därför kommissionens förslag av den 20 december 2017 om att rådet ska anta ett beslut i enlighet med artikel 7.1 i fördraget om Europeiska unionen på grundval av bedömningen att det finns en klar risk för att rättsstatsprincipen allvarligt åsidosätts i Polen.
 5. ReK förväntar sig att den polska regeringen och kommissionen före den 20 mars 2018 inleder en konstruktiv dialog om hur man ska hantera denna situation, särskilt för att undvika skadliga spridningseffekter på EU:s beslutsprocess, bland annat när det gäller de förslag som kommissionen ska lägga fram för programperioden efter 2020.
 6. Kommittén avvisar alla former av politiska efterhandsvillkor, som skulle innebära att de lokala och regionala myndigheterna kan hållas som gisslan pga. den politik som de nationella regeringarna för och som skulle leda till att EU-medel till kommuner och regioner tillfälligt dras in. Sammanhållningspolitiken får inte belastas med villkor på EU-nivå som de lokala och regionala myndigheterna och övriga stödmottagare inte kan påverka. ReK hänvisar emellertid till de redan befintliga bestämmelser i partnerskapsavtalen som innebär att medel kan dras in om de lokala och regionala myndigheterna bryter mot rättsstatsprincipen. Kommittén ställer sig tveksam till huruvida eventuella politiska villkor för kommuners och regioners tillgång till EU-finansiering är förenliga med proportionalitetsprincipen.
 7. Kommittén betonar också att ett överträdelseförfarande mot en medlemsstat vid EU-domstolen kan leda till att domstolen beslutar att böter ska betalas på centralregeringens bekostnad.

8. Europeiska regionkommittén ger sin ordförande i uppdrag att översända denna resolution till Europeiska kommissionen, Europaparlamentet, det bulgariska rådsordförandeskapet och Europeiska rådets ordförande.

Bryssel den 1 februari 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*
